

VEDNEMESICNIK

Z D A R M A

studentské nekritické noviny

www.vednemesicnik.cz • redakce@vednemesicnik.cz • @vednemesicnik 2/ květen 2020

Jaký král bude vládnout Majálesu letos?
více na str. 4 a 5

Jak vnímají současnou situaci medičky?
více na str. 2

Výherní článek naší kreativní karanténí soutěže najdete na straně 6

Drazí čtenáři, v březnu jsme se v redakci, stejně jako celý svět, zarazili. Máme vydat květnové číslo? Bude o čem psát? Vždyť jarní výtisk uzavírající školní rok je typicky majálesový, jak to ale letos s oslavami mládí a lásky bude?

Příliš mnoho otázek na jeden editoriál. Vámi držených osm listů jsou však důkazem, že jsme se na nejistou stezku vydali a v průběhu karantény dali vzniknout virálnímu číslu – číslu koronavirovému!

Nebyli jsme v tom ale sami. K naší radosti nám v rámci literární soutěže přišly čtyři nádherné texty, s tím výherním se Vám pochlubíme hned pod básničkami.

O netradiční formě největšího festivalu v Budějovicích se dočtete v otvíráku, neochvějnou jistotou však zůstávají klání králů středních škol, kterému jsme zasvětili celou prostřední dvojstránku.

Představujeme také několik pohledů na těžký úděl studentů v podobě maturit a zkouškového, u bilancování mediček přecházíme od učení k praxi, v tradiční rubrice „Znáte se s“ nabízíme pohled ze zubařské branže.

A nezapomněli jsme ani na kulturu a duchovno, „Noc kostelů“ bude skvělou příležitostí, jak po době uzavřených svatostánků dát odpočinout naši duši.

Přátelé, na dva měsíce jsme ztratili běžný kontakt se světem a přírodou venku, a snad ještě déle jsme se nemohli vidět s našimi blízkými. Chladné období izolace však končí. Nedaleké prázdniny dávají slib žítí opět naplno. Pojďme se ale zamyslet, k čemu všemu se chceme vracet. Zjistili jsme, že žít se dá i pomalu, s laskavě nastavenou náručí k ostatním. Bylo by krásné, kdyby toto byly jedny z věcí, které na rozdíl od roušek nezhodíme.

Lukáš Hypša, šéfredaktor

Já rouškuji, ty rouškuješ, my rouškujeme

Rouška, jinak také chirurgická maska nebo ústenka, byla pro většinu z nás známá hlavně z prostředí nemocnic, kde byla použita poprvé na konci 19. století.

Dříve, během morových epidemií, se doktoři chránili maskami s dlouhým zobáčkem naplněným různými vůněmi, které měly zabránit infekci. Po průmyslové revoluci se roušky staly módním doplňkem, a to hlavně kvůli smogu a horší kvalitě ovzduší.

Obyvatelé východoasijských zemí se tohoto trendu drží i dnes a tato forma ochrany je zde mezi mladou generací popularizována například činností K-popových skupin. Ve většině evropských států se rouška až nyní, kvůli koronaviru, stala ze dne na den nedílnou součástí lidských životů.

K čemu nám ale rouška vůbec je? Může zamezit šíření infekce? Jejich úkolem není ochránit nás před koronavirem, ten se může přenášet třeba i oční sliznicí, kašdopádně významně zamezí šíření mezi lidmi při kašlání a kýchání. Nový koronavirus se přenáší vzduchem ve formě kapének, ty větší dokáže zachytit i obyčejná rouška. Ochrana ale samozřejmě není stoprocentní, účinnost se pohybuje mezi 80% a 85%, pak už záleží na materiálu, ty po domácku vyrobené, jsou zpravidla propustnější, než chirurgické.

Roušky jsou důležitou bariérou mezi Vámi a okolím, a tak buďte ohleduplní a zakrývání obličeje ještě chvíli vydržte.

text: Šárka Brunclíková
foto: @magicallymadestudio

Virtuální Majáles

O Budějovickém Majálesu se mluví jako o již tradičním studentském festivalu. Mladé a často nezkušené mozky dávají svou duši do projektu, který má vdechnout život do celého města. Nic a nikdo však nemá schopnost zůstat téměř dvě dekády stejný, a tak tomu je i v případě Budějovického Majálesu, který se letos uskuteční od 24. do 29. května. Když v březnu vláda nastolila karanténu, bylo jasné, že žádné kulturní akce nějakou chvíli nezůstanou tak, jak je známe. Organizátoři Budějovického Majálesu ale nezháhali a okamžitě se dali do práce. Letos tedy poprvé přináší program pořádaný částečně ve virtuálním světě. Návštěvníci tak nepřijdou ani o akce, ani o kvalitní čas strávený venku. Celý týden se samozřejmě bude řídit aktuálními pravidly a vyhláškami vlády ČR, přičemž se bude dbát na zdraví občanů.

Jelikož si v klubu těžko udržíte odstup dva metry, ztrácí smysl se o takový přímý koncert pokoušet. Hlavní myšlenka proto spočívá v kombinaci venkovních a internetových bodů programu. „Z pohodlí domova si budete moci například poslechnout živý rozhovor s fotografem Hircou nebo blogerkou Apreschic a vyhnout se díky tomu nejen davům, ale i již tradičním deštovým přeháňkám. Za hezkého počasí si naopak můžete udělat procházku po městě, kde si všimnete probíhajících guerill. Nepřijdete ani o tradiční autokino, které na Vás bude na náplavce čekat během týdne dokonce dvakrát.

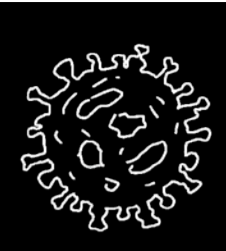
Jelikož je celý festival spjatý s meziškolskou přátelskou rivalitou, i letos proběhne volba krále. Kandidáti

mezi sebou budou soutěžit ve video výzvách a vše završí finální disciplínou-graffiti v nádražním podchodu. Během týdne ale budou potřebovat podporu svých příznivců, tak ji nezapomeňte vyjádřit při studentském jamování.

Jaké konkrétní akce se budou promítat či vysílat, zjistíte vždy aktuálně na oficiálním webu budejovickymajales.cz. Mimo jiné tam také najdete tipy na další kulturní vyžití či zajímavé umělce.

Především díky Vaší účasti se potvrdí, že kultura neumírá, pouze se její forma přetváří. Pomozte tvůrcům tento významný zvrst ustát. V minulosti se to již několikrát povedlo, vyjde to i tentokrát?

text: Karolína Mertlová
foto: Diana Dušková

Pandemie vs. planeta

I když se zdálo, že čím dál tím více lidí začíná myslet na to, jakou stopu za sebou na Zemi zanechává, kvůli novému koronaviru musela být přijata některá opatření, která pro mnoho z nás znamenají krok zpět. Největší změnou je každodenní nošení jednorázových roušek. Ty použité, to znamená nebezpečné, se musí zlikvidovat, aby se předešlo dalšímu přenosu viru. Roušky nejčastěji končí ve smíšeném odpadu a v případě nemocnic v tom biologickém. S biologickým odpadem je to tak, že je nejdříve dekontaminován a poté spálen, což je při tak velké spotřebě velmi problematické. Podobně jsou na tom plastové pytlíky, které se zdály být na ústupu i ve větších obchodních řetězcích. Nyní nás vítají u vstupů supermarketů, kde mají sloužit jako provizorní rukavice.

Na druhou stranu, v některých věcech se pandemie a následná karanténa velmi osvědčila. Méně skleníkových plynů z továren, prázdné silnice a žádný smog. Internet obletěly obrázky z klidných a čistých měst. Benátské kanály s průzračnou vodou a medúzami, Mt. Kenya, která je vidět z dvou set kilometrů vzdáleného hlavního města Nairobi, nebo i zvířata vracející se do liduprázdných ulic měst. Je možné vidět, jak velký vliv mají lidé a jak se vše změní, když jsou zavřeni ve svých domovech. Každá pandemie ale někdy skončí, a tak to bude i s touto. Vratí se vše do starých kolejí, nebo se lidé v některých ohledech poučí?

text: Šárka Brunclíková

Postoj mediců k pracovní povinnosti

Kdybych byla studovala medicínu, bývala by se mě týkala pracovní povinnost pro studenty 5. a 6. ročníků všeobecného lékařství, stejně jako dalších studujících posledního ročníku zdravotnických oborů a oborů sociálních služeb.

Představuji si, že se v březnu učím na státní zkoušky, už tak dost vystresovaná, a do toho přichází zrušení výuky (nikdo neví, jestli se to týká i zkoušek), následuje nouzové opatření a o pár dní později i povinnost pomáhat ve zdravotnických zařízeních.

Ať hodí kamenem ten, koho celá situace ponechala chladným. Koho neurozhodila mediální masáž Covidem-19, koho nezastihl strach o sebe, o blízké a nejistota, co bude dál? A pokud patříte mezi takové šťastlivce, tak minimálně něčoho, koho situace rozhodla, znáte.

Být medicem, byla bych měla strach, abych kvůli nedostatku ochranných pomůcek nenakazila své rodiče. Oni by zas rozčileně řešili moje bezpečí a zdraví... Nemusíte mít složenou Hippokratovu přísahu, vojenský slib věrně sloužit své zemi ani psychologický výcvik, ale přijít musíte. Jo, a roušku si přinesete vlastní.

Jako špička ledovce tu zůstává nejistota ohledně (státních) zkoušek, které možná budou, možná nebudou. Jen jedno je jisté: za večer se na ně nemáte šanci naučit. (Mimochodem nakonec budou. Šup z povinné praxe rovnou ke zkouškám. Jako by tu nikdy žádná pracovní povinnost nebyla. Jako by zkoušky byly jen příjemným klábosením nad kávou a sušenkami).

Tohle je pro mě nepředstavitelná psychická zátěž a vyjadřuji obdiv všem studentům a studentkám, kteří*kteří šli*ly pomáhat, ať už povinně nebo dobrovolně. Zároveň je však – aspoň za mě – naprosto pochopitelné, pokud by měl*a student*ka z jakýchkoli neobjektivních důvodů chut' pracovní příkaz odmítnout. Je tak snadné říct „jen ať jdou“, když se vás to osobně netýká. Tím spíš si myslím, že není správné „motivovat“ trestem (pokuta až 50 tisíc Kč). Možná by nejdříve stačila prosba, protože se ukázalo na počtu dobrovolnic a dobrovolníků, kteří se zorganizovali ještě před pracovní povinností, že vnitřní motivace je tím nejsilnějším motorem, který lidi pohání.

Studentka 3. lékařské fakulty Kateřina Hebíková, která s kamarádkou vypomáhala v hygienické sanitě v Českých Budějovicích, se však domnívá, že bez pracovní povinnosti by se tolik studentek a studentů nepřihlásilo. „Přeje jen na každého studenta medicíny čeká v 5. a 6. ročníku víceméně nepřetržitě učení a my nebyly výjimkou. Nakonec snad všichni studenti šli dobrovolně a někteří ani nenašli uplatnění v plné míře,“ říká studentka 6. ročníku všeobecného lékařství. Na otázku, jestli se bála nakažení, odpověděla: „Nějak ne. Věřila jsem ochranným pomůckám.“

Studentka prvního ročníku z plzeňské lékařské fakulty Zuzana Kurialová se do dobrovolného registru nezapsala, ale jako povinnost by to ostatním také nenařizovala. „Většina studentů vyšších ročníků se přihlásila obratem a ukázalo se, jak jsou nejen doktoři, ale i medic

připraveni pomáhat,“ chválí své spolužáky a spolužačky. Jako prvačka se zatím necítí být dostatečně připravená na pomoc v nemocnici. „Navíc mi teď dává zabrat studium samo o sobě,“ vysvětluje rodačka z Českých Budějovic.

Jitku Řehořovou, studentku prvního ročníku 2. lékařské fakulty a bývalou šéfredaktorku Vedneměsíčníku, jsem zastihla, když byla zrovna darovat krev. Do databáze dobrovolnic a dobrovolníků se sice zaregistrovala, ale povolána zatím nebyla. Vysvětluje si to tím, že nezůstala v Praze, jelikož několik jejích kolegů a kolegů z ročníku pomáhá na pražských hygienických stanicích. Jitka se domnívá, že vyhlášovat pracovní povinnost nebylo třeba. „Jenom z naší fakulty je nasazeno 284 z přibližně 550 přihlášených dobrovolníků,“ argumentuje.

Její o dva roky starší kolegyně z 2. lékařské fakulty Barbora Černá se do fakultní databáze zapsala s tím, že by ráda pomáhala v rodném Chomutově. „Vím, že medicí z Chomutova a okolí pomáhali v Ústí nad Labem, ale to by pro mě znamenalo vstávat ve čtyři a denně dojíždět,“ líčí regionální překážky Bára. Proto sama napsala na osobní oddělení chomutovské nemocnice, odkud jí odepsali, že pomoc zatím není potřeba. Bára na závěr vyzdvihla koordinaci dobrovolnic a dobrovolníků, kterou organizovali opět sami* studenty a studentky. A to nejen na 2. LF UK, ale i na ostatních lékařských fakultách v České republice.

text: Martina Mašková
foto: cuni.cz

ZNÁTE SE S: Liborem Zdařilem ?

Libor Zdařil je českobudějovický zubař a zároveň člen představenstva České stomatologické komory. Rozhodli jsme se ho proto, jakožto zdravotníka, oslovit a zeptat, jak celé epidemii čelil.

Pracujete jako zubař. Přemýšlel jste, že byste svou ordinaci během trvání krize uzavřel?

Pro mě je tato situace specifická v tom, že jsem členem představenstva České stomatologické komory (ČSK), díky čemuž jsem na situaci musel nahlížet i z pohledu členů, které v představenstvu zastupuji. Na druhou stranu jsem měl díky tomu o problematice bližší informace. O uzavření praxí jsme s kolegy krátce ze začátku uvažovali, protože situace byla provozně komplikovaná kvůli nedostupnosti ochranných pomůcek. Vláda totiž na úvod krize začala regulovat ceny a později i centralizovat distribuci doporučených respirátorů, čímž je pro nás fakticky učinila nedostupnými. Z důvodů ochrany zdraví našich členů jsme tedy zvažovali jako krajní variantu i uzavření ordinací, ale to nám bylo nařízením vlády zakázáno.

Jak jste na tom byli s ochrannými pomůckami? Přišla Vám nějaká pomoc?

Co se týče mě, jako člena představenstva ČSK, byl jsem pověřen zajištěním ochranných pomůcek, které se pak distribuovaly mezi kolegy. Zadarmo nám bylo poskytnuto pro členy v první linii 550 ochranných štítů firmou Prusa Research, která v období krize začala vyrábět ochranné pomůcky dle své šablony. Tato šablona byla zadarmo poskytnuta mezinárodně všem lidem v první linii boje s koronavirem tak, aby si ji mohli vytisknout na vlastních 3D tiskárnách, tedy i zdravotníkům. Pomohla tedy i řada majitelů 3D tiskáren. V naší oblasti to bylo minimálně 10 míst, kde se zadarmo tiskly ochranné pomůcky, a k nimž jsme se později s vlastní 3D tiskárnou připojili. Do současnosti tak saturujeme poptávku i mimo zubařskou branži. Od jednoho pacienta se nám mimoto podařilo získat mnoho prostěradel, které jsme postoupili skupině, která šila plátěné roušky a nezištně je rozvážela po celé republice.

Musel někdo nakonec zavřít?

Ordinací, které se rozhodly omezit provoz, bylo poměrně mnoho. Především to bylo z důvodů zdravotních či nedostatku ochranných pomůcek. Řada kolegů je v rizikové věkové či zdravotní

skupině a hrozil u nich vážný průběh infekce, pokud by došlo k jejich nakažení. Situace byla komplikována rozhodnutím státu a vedením kraje. Státem bylo zakázáno všem zdravotníkům během nouzového stavu čerpat dovolenou, neměli jsme většinou dostatek ochranných pomůcek a navíc přišlo nařízení ze strany krajského vedení, z mého pohledu za hranici kompetencí, neprovádět určité spektrum odkladných výkonů. Vzniklá situace byla likvidační. Na jedné straně znemožňovala přerušit provoz a tak i čerpat finanční státní kompenzace a na straně druhé nedávala šanci vydělat ani na provozní náklady. Od začátku jsme se tedy jako vedení ČSK zasazovali o to, aby kolegové mohli bezpečně provádět maximální množství obvyklých výkonů, anebo aby ti, kteří se rozhodnou z důvodů bezpečnosti zavřít, dosáhli na finanční kompenzace. To se v podstatě podařilo. Na jedné straně tak nedošlo ke kolapsu zubní péče a na straně druhé našťastí nedošlo, dle mých dosavadních informací, k žádné náказe COVID 19 u stomatologů a jejich sestřiček přímo v zubní ordinaci.

Jak se bude podle Vás koronakrize dále vyvíjet na českém území?

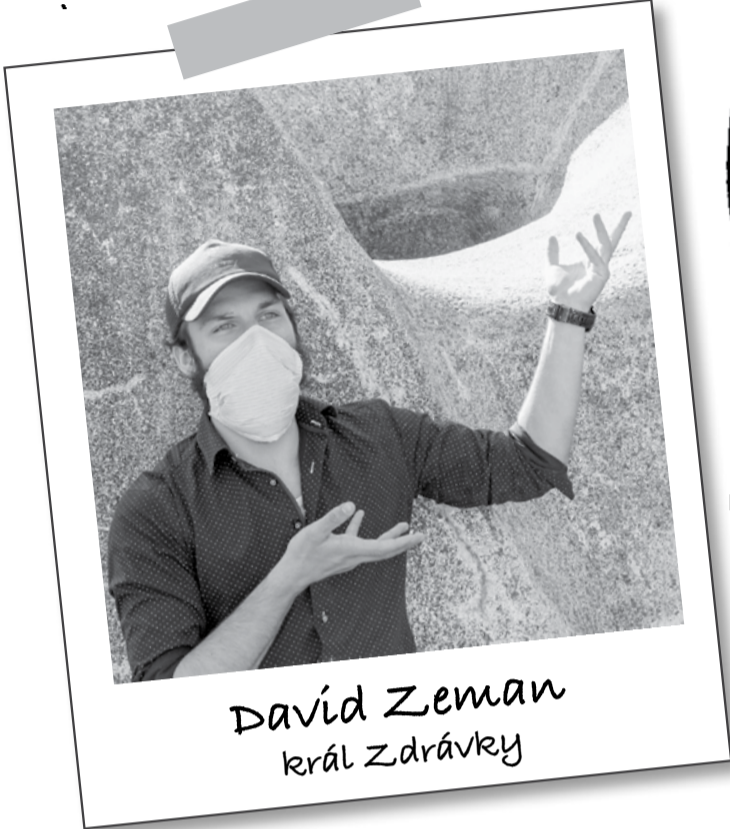
Epidemie se na jedné straně u nás zvládla překvapivě dobře, ale za cenu krutých ekonomických následků. Jako zubní chirurgie, která po celou dobu nepřerušila provoz, jsme osobně měli spíše více práce než je obvyklé. Řada kolegů ale provozně krizi nepřežije, což dramaticky zhorší dostupnost zubní péče. Z epidemiologického pohledu mám navíc pocit, že jsme jako země, na rozdíl od okolních států, nedostatečně prošli první vlnou nákazy a spíše jsme ji odsunuli na později. Vlastní pandemii čekáme v plné síle o podzimu, ve velmi komplikované situaci s rychle nastupující ekonomickou krizí a malým veřejným rozpočtem, tedy i pro oblast zdravotnictví a sociálních služeb. Koronavirová infekce musí co nejméně zasáhnout předcházení a léčbu nádorových onemocnění, nemocí oběhové soustavy a běžnou stomatologii. Musíme vynaložit maximální úsilí, aby byla pandemie zvládnuta efektivně, ale zároveň za cenu co nejmenších hospodářských škod. Bude to vyžadovat naše osobní odpovědnosti. Jen s touto kombinací lze slavit úspěch.

text: Daniel Jež
foto: Libor Zdařil

májálesoví

David Zeman
král Zdrávky

Jaro, to je Májáles. Májáles, to je soutěž škol. A především soutěž jejich králů, kteří bojují o post vládců celého Májálesu. Obzvláště letos, kdy nebudeme moct trávit hodiny za školou v kavárně na Sokoláku nebo hledáním kešek se naše pozornost ještě víc upne na souboj našich nominantů. Pojďme si je tedy představit. V následujících rozhovorech a medailoncích vám představíme letošní krále středních škol. Kdo se stane králem 17. ročníku Májálesu? Co myslíte?

Natálie Malcová & Lukáš Hýpša

Proč jsi kandidoval na krále školy?

No, protože jsem, když to řeknu blbě, jedna z těch známějších tváří na naší škole a byl jsem jeden z mála lidí, který to chtěl dělat dobrovolně a rád se ukazují na veřejnosti a nevdá jim udělat si ze sebe srandu.

Jak probíhaly volby u vás na škole?

Jelikož u nás na škole byly volby úplně na posledních chvílích, takže vlastně po termínu, tak jsme nahráli jen pár otázek na video a nechali jsme školu vybrat, kdo se jim podle našich výstupů líbí nejvíce formou klasického hlasování.

A proti mně byli dva protivníci.

Dostal jsi nějaké rady a tipy od loňského krále?

Jo, loňský král Tomáš mi dával hodně rad. Říkal mi, co mám dělat a hlavně, že si to mám užít. Nemám se toho prý bát a zkusiť co nejvíce vyburcovat školu a jít do toho srdcem a s radostí a moc to nelámat přes hlavu.

Jaké jsou tvé výhody oproti tvým oponentům v královské soutěži?

Já ostatní krále vůbec neznám, takže opravdu nevím, jaký jsou. Ale myslím si, že se nebojím jít úplně do všeho. Jsem schopnej si ze sebe udělat srandu a v podstatě jsem ochotnej udělat cokoli. A jak říkám, hlavně si z toho umím udělat srandu, takže pobavím sebe a snad i ostatní.

Jaké jsi zatím dostal úkoly od Májálesu?

No, měl jsem si udělat videoděniček. Nikdy by mě nenapadlo si dělat deníček, natož videoděniček. Každý den si musím natočit to nejzajímavější, co jsem ten den dělal, hodím k tomu pár vět a po týdnu to pošlu Míše (organizátorka, pozn. red.). Je to pro mě takový nepřírozený, nejsem zvyklý sám sebe natáčet. Ale tak dá se to. Jinak ještě máme za úkol dělat třeba parodii na fotku, což budu dělat dneska a myslím si, že výsledek bude stát za to.

Co kdyby proti tobě soutěžily i holky?

Tak dnešní svět je svobodnej, takže bych to vzal tak, že to prostě tak je. Minulej rok byla taky jedna královna, pokud se nemýlím. Navíc u nás na zdravotce kandidovala jedna holčina, takže nevdá mi to. Já si ale stejně myslím, že s tím králem je to takový jiný, kor u nás na zdravotce. Ale mě by holka jako královna vůbec nevdala.

Co ti bude letos nejvíce chybět z klasického ročníku?

Nejvíce asi jamy a závěrečný průvod. To si myslím, že je to něco, co bych si hodně užil, ale tak nedá se nic dělat.

Co bys vzkázal našim čtenářům?

Neklestejte na mysl, že nebude Májáles v takovém rozsahu, užijem si to i tak!

Honza Král
král Český

Proč si tvoje škola vybrala právě tebe?

Vlastně jsem se hlásil už minulej rok. U nás je ale taková tradice, že král je ze třetího ročníku, takže to nakonec nevyšlo. Tak jsem to zkusil tenten rok. Vlastně mě propagoval i minulej král a navíc tam moc dalších kandidátů nebylo.

Měli jste nějakou královskou soutěž?

Nene, u nás na škole nic takového neděláme. Máme čistě jenom hlasování, předtím jsme prostě obcházeli třídy, dělali memes a tak. No a taky obcházel třídy ten minulej král, aby volili mě.

Předal ti nějaké cenné zkušenosti, rady?

To ani ne, vzhledem k tomu, že vlastně ten Májáles jako takovej letos ani nebude.

Co to pro tebe znamená, že jsi králem?

No tak od Míši jsme dostali nějaké úkoly, co musíme během karantény dělat a za který získáme body. Takže to se snažím nějak plnit zatím. Jsou tam

zajímavé výzvy, třeba zpívat hymnu u oběda. Teďka zrovna točím týdenní videoblog a je to hezky vymyšlený.

Jaké jsou tvé výhody oproti protivníkům?

Tak samozřejmě že mám rád svoji školu a rád ji reprezentuju. Ale taky jsem hodně soutěživý a udělám fakt všechno pro to, abych vyhrál. A nebojím se něčeho, jdu si za svým.

Letos nemáme ani jednu královnu. Měly by být v soutěži i nějaké holky?

Nevím, já to beru prostě jako soupeř, tak jako tak. Samozřejmě co se týče nějakých fyzických soutěží, tak tam má holka nevýhodu, ale jinak je to prostě soupeř. U nás to myslím zkoušela jedna holka před třemi rokama, ale nevyhrála.

Co vzkážete čtenářům VDM?

No ať samozřejmě dodržují opatření, ať neblázní a ať se maj hezky.

Jak ses stal králem? Jak u vás probíhala soutěž?

U nás to probíhalo na tři kola.

Do toho prvního se mohl přihlásit kdokoli, kdo šel kolem.

Tam se přihlásili tři lidi. Pak bylo druhé kolo, ve kterém jste se měli škole představit, pověsit plakáty a tak, abyste prostě byli vidět, no a pak jsme i natáčeli videa.

Potom se volilo, a tak jsem se stal králem.

Proč zrovna tebe? Měli jste nějakou soutěž?

Nene, nic takového nemáme. Podle mě jsem byl zvolen, protože jsem měl nejlepší přípravu, snažil jsem se do toho dát všechno, rval jsem do toho všechnen čas, kterej jsem měl ten den, snažil jsem se dělat ty plakáty a tak.

Jaké vlastnosti na tobě ostatní oceňují?

Asi to, že jsem upřímný a že dám prostě všechno najevo, jak to je. Nejsem falešnej.

A jaký musí být král celého Májálesu?

Hlavně upřímný, dávat lidem najevo, jak to je, komunikativní, usměvavej. Ať ho to prostě baví, bavit se s lidma, aby si to prostě užil.

Předal ti loňský král nějaké cenné zkušenosti a rady?

Rozhodně, dával mi hodně rad. Ať mluvím s lidma, ať mě to baví a ať si to prostě užiju. Májáles je o tom, abyste si ho užili. Taky ať se do toho snažím dát co nejvíce a zapojím co nejvíce ze školy.

Co kdyby proti tobě soupeřila i nějaká královna?

Já bych s tím byl úplně v pohodě. Určitě by to hodně okořenilo tu soutěž, na druhou stranu takhle jsme tam velká parta, skoro až bratři bych řekl, ale nevdalo by mi to, to určitě ne. U nás teda žádná holka kandidovat nezkoušela, holky se v tom moc neangažují.

Co pro tebe zatím znamená, že jsi král školy?

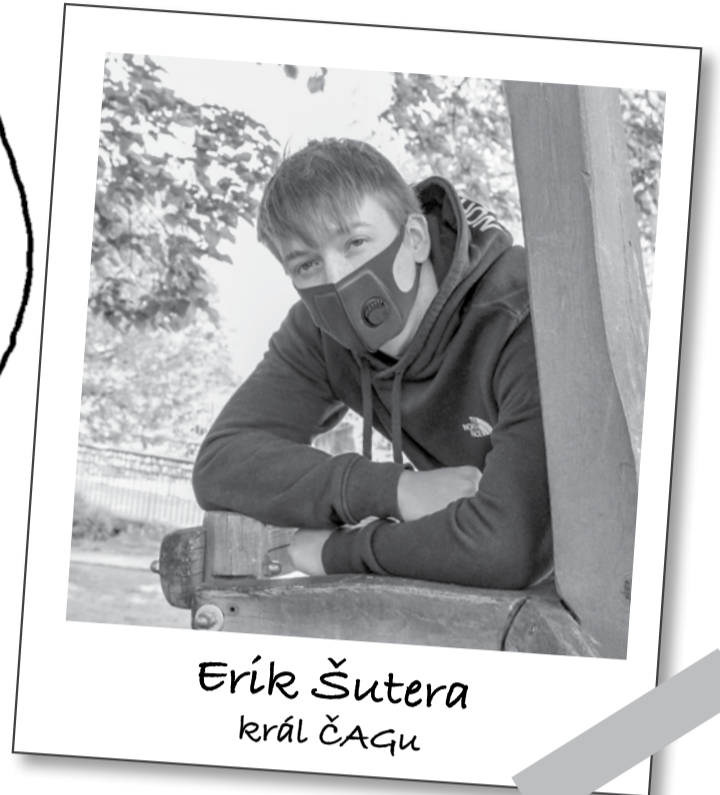
Tak teď děláme s klukama challenge, snažíme se jich udělat co nejvíce, abychom nabrali co nejvíce bodů. Což je určitě skvělá příležitost pro ty malé školy. Šílená výzva bylo třeba nalakovat si nehty, teď se na mě lidi koukaj jako – co je?

Co ti bude nejvíce chybět?

Asi ten páteční průvod. Ty kapely, že jsme tady všichni dohromady jako rodina, bavíme se, je to prostě skvělejší zážitek.

Co bys vzkázal našim čtenářům?

Ať se nebojí, že Májáles nebude jako dřív. Že to bude určitě super a doufám, že si to všichni užijem.

Erik Šutera
král ČAGU

Jak probíhala královská soutěž?

Normálně se hlasovalo na facebooku asi 5 dnů, já jsem to zjistil den před koncem. Sehnal jsem asi půlku bodů co kámoš ze třídy, on to vyhrál, jenže se strašně ožral, respektive jsme se spolu ožrali, a on mi to nějak dal, já nevím jak se to stalo vlastně.

A jak vypadaly vaše královské kampaně?

Cože, ona byla nějaká kampaň?

Takže tys to původně nevyhrál? A jak tu změnu přijali ostatní?

Nevyhrál, já jsem se k tomu dostal jak slepej k houslím. Možná jsem byl dokonce třetí. Ale naše konzerva to nebere jako ostatní školy, prostě jdem na Sokolák, dáme víno a je to.

Co pro tebe zatím znamená být králem?

No zatím si to tak maximálně můžu říkat, když je ta karanténa. Jo, ale děláme karanténní výzvy. Tam mám nula bodů. Nějaké jsem splnil, ale ne na video. A deníček jsem si taky nepsal, ani žádný takový hovadiny.

Ale je tam třeba jako vypít litr džusu na ex... tak to jsem dal za tenhle víkend s pivem asi čtyřikrát.

Jak moc do královské soutěže jdeš?

Jako kdyby nebyly ty výzvy – domácí práce – tak do toho jdu na plný koule.

Jako aby konzerva vyhrála, se za celých těch patnáct nebo dvacet let nestalo.

Které přednosti ti pomohou stát se králem Májálesu?

Helé, moje přednost je taková, že přepiju každého krále, co tady je.

Budu ten poslední, kdo bude stát na nohou. Ale jestli to bude nějaký běhání, tak se poseru.

Znáš se už s dalšími králemi?

Jo, už jsme chlastali. Pohoda, jsou to týpci, prostě feláci.

Co říkáš na to, že letos nemáme žádnou královnu?

Cože? Vždyť já jsem na královský party jednu holku potkal.

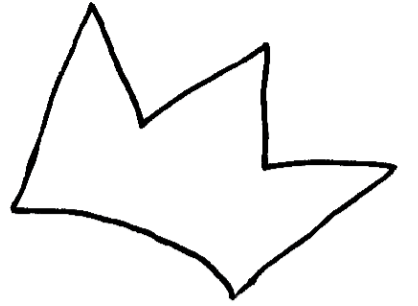
Co vzkážete čtenářům VDM?

Jeden panák tě může dostat na hrad.

Jakub Toman
král Konzervatoře

králůve

Proč jen 7 králů?

Jako nezávislý časopis se snažíme informovat o králich vyrovnaně. Bohužel, rozhovory se všemi kandidáty by se nám do čísla nevešly. Proto jsme se museli omezit jen na menší počet králů. Ostatní buďto nereagovali na naši nabídku rozhovoru, nebo se jejich škola v minulých letech do Majálesu příliš nezapojila.

Jakub Vaclík
král Bigy

Jak probíhaly volby na tvé škole?

Na rozdíl od loňského ročníku to nebylo tak vyhocený. Nebyla dvoukolová volba, protože to minule rozdělilo školu na dva tábory. Teďka jsme měli pět kandidátů, volilo se jednokolově, po škole byly letáky s popisy králů, kde byly naše odpovědi na nějaké základní otázky, jako co rád jíme, co máme rádi na Bigy a tak dále.

Jaké vlastnosti by měl mít král? A jaké z nich máš ty?

Myslím, že by měl být charismatickejší. A že by to měl být čestný člověk. To je hodně důležitá vlastnost, protože jde taky o nějakou ten fair play. Zároveň by ale měl být sportovně nadaný. Měl by se taky umět postavit k těm výzvám a udělat si ze sebe srandu. Já dokážu být určitě ve vedoucí pozici, ale v každý tý vlastnosti to chce zlepšení. Rozhodně tam nejsem teď nejlepší kandidát na ty sportovní věci, je tam spousta šikovných kluků.

Předával ti loňský král nějaké cenné rady?

Zkušenosti jsou cenné, takže mi poradil, jak se k tomu všemu postavit, přistupovat k tomu zodpovědně a hlavně si nenechat úplně ode všech sypat popel na hlavu, protože je to náročné postavení. Ale myslím si, že hlavní je vyburcovat tu svoji školu, abychom všichni byli ochotní se za ni postavit, abychom byli pyšní, že jsme z ní.

Co pro tebe znamená, že jsi králem?

No, já to beru jako obrovskou zodpovědnost. Jako že ty lidi mi svěříli reprezentaci tak velké školy o více jak 700 lidech. To je pro mě zodpovědnost, ale hlavně čest.

Prakticky to pro mě také znamená plnění výzev od Majálesu. Bylo tam něco jako dostať se do školy bez toho, aby ses dotknul země. Doma jsem zase musel zorganizovat karaoke večer nebo třeba nakoupit babičce a takhle. Hlavně to pak člověk musí fotit, točit na video, aby jsme to nemohli nějak pofejkovat.

Podari se ti vyhajovat školu?

Povzbuzení už trochu padlo při volení tématu, kdy jsme si zvolili téma a to už bylo zabraný. To bylo určitě trochu demotivační. Navíc nějaký lidi třeba nebydli v Budějovicích, takže se tu vůbec nepohybují. Někteří jsou ale fakt velký srdcaři a klidně přijedou, když bude potřeba. Každopádně to letos bude náročnější než ty minulé roky.

Na co ses nejvíc těšíš a bude ti nejvíc chybět?

Asi ty disciplíny. Přece jenom já jsem strašně soutěživý člověk a mám rád hry, kde spolu lidi vycházejí a můžou hrát fair play. Prostě mi bude chybět, jak ty králové dokážou držet spolu a skoro hrát jako jeden tým.

Co vzkážeš čtenářům?

Teďka zažíváme opravdu zvláštní situaci. Pár lidí mi už říkalo: „Hele, Kubo, ty to máš fakt blbě. Loni jsi prohrál o deset hlasů a teď se ti Majáles zruší. Já chci ale říct, že ta situace prostě je taková, jaká je. Nemůžem se sice vídat pořádně s ostatními, který běžně každé den potkáváme ve škole nebo na sokoláku, ale přesně díky tomu si těhle „malíčkové“ budem pak vážit víc a budem za to víc rádi, než jsme kdy předtím byli.“

další
králové

král Jan Klímeš - ČRG - Podmořský svět

král František Dvořák - Husova 1 - 80. léta

král Filip Walisch - Husova 9 -

král Josef Žemlička - SŠIPS - Starověký Řím

král Matyáš Welser - VOŠ a SŠ Emy Destinové - Šejkové

král Martin Pytlík - Polytechnická -

král Jan Vlach - Educanet - Superhrdinové

král David Narin - Anežka -

král Jiří Matějka - SŠ a JŠ s právem státní jazykové zkoušky - Pomáda

Takhle na začátek nám řekni něco málo o sobě.

Ahooy, jsem král Jírovcovy Ondra. Co bych ti tak pověděl? Hmm. Je mi 18. Hraju rád amatérský fotbal, nejde mi to, ale mám tam partu, a o tom to je.

Proč zrovna ty kandiduješ na krále Majálesu?

Byl to všeobecný hlas mý třídy, abych kandidoval. Vlastně mi to bylo předurčený už od primy, abych do toho šel (směje se). Sice to pak trochu zamíchali čtvrtáci, který měli protikandidáta, ale i tak jsme ho společnými silami udolali.

Jak jsi ho udolal a kvůli čemu jsi byl finálně zvolený?

Já o sobě tvrdím, že mám spoustu superschopností, o kterých nikdo neví, ani já sám. Jsem kromě toho asi školní komik a ostatní si mysleli, že na to mám.

V čem jsou tvoje výhody oproti ostatním králům?

Mám super školu, která se umí semknout a být lepší jak ostatní školy. To je asi jediná moje výhoda, osobní žádnou nemám.

Jak probíhaly volby u vás ve škole?

U nás na škole máme Febuáles, což je taková show, při které se sejdou kandidáti ze všech tříd. Každý z nich se představí a splní nějakou disciplínu. Po něm probíhají dvoudenní volby o přestávku. No a pak se hlasy sečtou a vznikne z toho král.

Rady a tipy od minulého krále?

Loňský král Tomáš Fisher mi říkal, že mám hlavně porazit na tom Febuálesu ty čtvrtáky. Jinak co se týče samotného Majálesu, tak zatím mi moc neporadil, ale mám kontakty, takže se vždycky mužů na něco zeptat.

Co kdyby byly v soutěži i nějaké královny?

Kdyby tam byly proti mně nějaký holky, tak by mi to bylo asi jedno. Bylo by to určitě zpestření a nebylo by to jako doteď. A pro mě osobně by to bylo zajímavější.

Co bys vzkázal čtenářům?

Hmm. Určitě Vedněmešičník odeberte, čtěte, propagujte ho mezi další lidi, protože za ním stojí úžasný lidi (mrk mrk). A navíc, ty lidi jsou tam super, stejně jako já v rozhovorech (směje se). Jó a taky pojďme to letos na Majálesu vrátit Jirsikárně!

Ondřej Lípold
král GYMJI

Proč jsi kandidoval?

Tak jako každý král miluju naši školu a za těch sedm let, co na ní jsem, mi vyšla dost vstřícnost v mnoha věcech, a tak jsem jí to chtěl takhle vrátit. A za druhý si myslím, že jsem na podobný vlně jako předchozí dva králové od nás, takže si myslím, že se na toho krále docela hodím.

Ptal ses jich na jejich zkušenosti a rady?

S loňským králem Vítkem jsme mluvili. On je hlavně jeden z těch, kdo mě dokopal k tomu, abych kandidoval. Vysvětlil mi, jak to probíhá a že je důležitý si kolem sebe najít lidi, který tomu týden obětují. A taky, že se nemám vůbec bát.

Jak probíhaly volby u vás na škole?

Předchozí roky byl z každé třídy jeden kandidát, který plnil různé disciplíny. V každý disciplíně někdo vypadl, až z toho zbyli jen tři kandidáti. Z nich měl každý říct nějakou proslavu školy. Letos to bylo pojatý trochu jinak. Každý kandidát udělal nějaký video jako kampaň a z toho hlasovala celá škola. Vybrala se tři nejlepší videa s největším počtem hlasů a kandidáti měli před celou školou úkoly a velkou debatu a pak se zase hlasovalo.

Proč ses zrovna ty stal králem? Máš nějaké schopnosti, které ostatní nemějí?

Já si myslím, že jsem oproti ostatním docela sportovně nadaný. Nic proti ostatním teda, ale byl jsem v tomhle ohledu z nich na tom asi nejlíp. Potom jsem zvyklý mluvit před lidmi a nebojím se toho. A taky jsem samozřejmě vtipnej.

Máš nějaké výhody oproti ostatním vyzvatelům?

Já si myslím, že jsme na tom všichni docela podobně. Podle mě to bude pak o tom, kdo do toho dá víc úsilí a energie, protože většina z nás jsou tam sportovci a tak to bude jen o tom srdíčku no.

Jak vidíš letošní ročník?

My jako králové jsme dostali 20 challengí. Původně to měly být challenge do školy, jako třeba přijít v plavkách a v ploutvích do školy. Prostě takový věci, při kterých se člověk musí trochu odvázat. Ale teď je většina z nich v takové karanténě podobě. Jako třeba umytí mamce okna. To samozřejmě musíme dokumentovat. Což je dobrý i pro nás, když se na to pak zpětně kouknem.

Co ti bude nejvíc chybět?

Asi nejvíc lidí. Už třeba jen ta hra keškování byla super, že jsme se stmelili s lidma z ostatních tříd a škol. A o tom si myslím, že ten Majáles má být. Jednak se semknou ta škola a v pátek se sejdou úplně všichni a celý Budějovice se stmelí.

Co bys vzkázal čtenářům?

Učitě nezapomínejte, že letos Majáles nebude v takové podobě jako vždycky. Já udělám všechno pro to, abyste se pobavili, i když to mělo být jen online. Tak zůstaňte ready!

Vojta Sýkora
král GJV

V aktuální poezii VDM se představí stálice naší rubriky Obsidia rosae, která sází na intimně drásavou lyriku. Premiérově jsou zde obsaženy i básně autora písíci pod pseudonymem Paní Vyvyanová. Povšimněme si jeho záměrně naivistického slovníku doplněného staromódními výrazy. Silnou trojici doplňuje rovněž premiérově debutující Šakalík, který čtenáři předkládá až jakousi brutální lyriku s přesahem do sarkastického tragikomična. (List)

Obsidia rosae

Zlom mi srdce
Klidně tisíckrát
A ještě jednou
Pro jistotu
Dělej si s ním, co chceš
Stejně jsem ti ho už
Dávno dala

—

Šrámy z lásky
Krev se vaří
Nosíme masky
A oči září
Ruka v ruce
To je nám krásně
Když máme po těle
Jizvy vášně

Paní Vyvyanová

Kandelábr, špačky, štětky
z koutku retko
visí kol v kapse
sotva na podporu
a na hrudi chmurný bol
zbývá ti jen jedna věta
a tak zemetej, zemetej zametej

—

Kulim kulky
Vím, že škodovky jsou šunky

Šakalík

Bouchám do zdi pěstí
Snad budu mít štěstí
Cáká mi z ní krev
teď se hochu teď se tref

—

Mám svý velký fáro
a za opaskem nože
jsem sexuálně aktivní kameník
a holky z celých jižních Čech
maj ze mě strach
já jim ukážu
já jim ukážu
svoje velký fáro
s koženými sedačkama
a velkým úsporným kufrem
já jim ukážu
já jim ukážu

—

V době koronavirové
vypil jsem víc piv
než je zdrávo
a nahatý holky na mě smutně koukaj
z obrazovek mobilů a notebooků
vlastně furt stejný
říkám si
když mi máma dává pusu
na dobrou noc

Soutěž VDM

Představujeme vám výherní výtvar karanténové soutěže. Na výzvu napsat text na jedno z vybraných témat nám přišly celkem čtyři díla, musíme říct, že všechna jsou kásná a proto jsme je s potěšením a souhlasly autorů zveřejnili na našem webu.

Nadvláda strachu

Bez strachu by se nedalo žít.

Bojím se, že lidi přestanou mít strach. Neb právě strach jediný jim nedovolí vyjít bez roušky. Strach o sebe, o staříčkou máť, nebo jen strach z nepřilíš voňavé pokuty. Nesoudím nikoho za žádný z těchto strachů. Bojme se a bojme se pořádně! Jiným způsobem dav dnešních duševních lidí k odpovědnosti nelze donutit. Kazajka, kterou schováváme pod oblečení, ale nejde v ní dýchat. Co je strach? Vidina špatného konce. Konsekvence nejistoty a úzkosti.

Strachem se nenasytíš.

Krach na newyorské burze ještě jednou, avšak nyní nebezpečně stíhán krachy bu rz po celém světě! Ropa zadarmo, ještě vám za odběr zaplatí! Schodkový rozpočet aspoň přes sedm schodů! Krize! Strach! Panika! Budou peníze? Bude co jíst? Bude z čeho žít? Jak elegantně zkrachovat dnes není žádný kumšt. Velké firmy propouští, lidé jsou bez práce, malé podniky zavírají na neurčito (když dospělí říkají na neurčito, myslí tím navždy). Chudák poctivý hospodský, který, leč k pivu tisíc duší vzhlíží, sudy vyliil do kanálu. Jak má zaplatit nájemné za lokál a nasytit ženu s dětmi? Žrát a chlastat se bude vždycky, takže jednoho dne přeci jen znovu dojemně otevře a zlatý mok poteče proudem. Ale co ti postradatelní podnikatelé? Ti teď sedí

za kuchyňským stolem a přepočítávají, na jak dlouho s úsporami vyjdou. A kulturní Hurvínci? Ti hledí do zdi a nesměle odhadují dluhy za slíbené a odvolané tisícihlavé festivaly. Leč jsou všichni tito lidé lehce podporováni státem, není vůbec lehké udržet se nad vodou, všichni se snaží chytit jakéhokoli stébla, ale ne jeden už se potopil. A ti kdo ještě plavou, horlivě vdechují strach ze stejného osudu.

Se strachem se perfektně obchoduje.

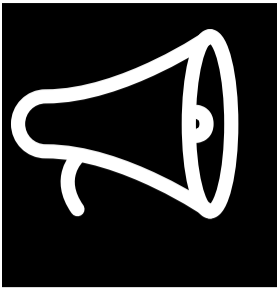
Každý se bojí mluvit napřímo a nikdo se nebojí přemýšlet loupežnický. Strach ze zboření určité jistoty fungování světa. Tisíckrát mé uši pohltily zvěsti o tom, jak šikmooc vyloupili truhlu solidarity. Tutlali, vzkličení epidemie a po milostivém uvědomění světa, započali prodávat nedostatečný materiál, nasycený před pohromou, za tučné peníze. Chtějí spolu s azbukovci rozvrátit smír mezi evropounijci? Nedokáží si evropounijci pomoci mezi sebou, že musejí špagetáči čekat na pomoc z východu? No a pak se těm chudákům těstovinovým divme, že jsou na Unii našťvaní. Kdo z nás by odmítl pomoc, ač třeba z východu? Co když přijde druhá vlna? Potom se nám respirátory Made in China budou zatraceně hodit. Obavy o budoucnost drží všechny poctivosti chtivé pěšáky v šachu. Tady se hraje o peníze a o moc a strach je herní konzole.

Strach o budoucnu špatně rozhoduje.

Mít plán, cíle nastavit si priority. Mít rozmyšlenou a vymyšlenou budoucnost bývalo povznášejícím zvykem, ale v téhle době je to pošetilost. Tahle nepojmenovaná izolace jako šedý oblak dusí ovace splněných snů. Sladké povzdech, když se kolem tebe rozplývají plány jako pára za letních veder a urputná, zoufale naivní víra, že ti hrstka plánů ještě zbývá. Protože když ne, zůstaneš stát svlečený uprostřed pole. To je ten strach- nejistota. Jsme upnutí na stanovené standardy. Lpíme na potřebě držet se pevně čehokoli. Každý den je něco jinak, musíš se přizpůsobit. Není to záležitost pro slabý náatury. Nevíš co bude? Nikdo to neví.

Čas se slitoval a zpomalil, dovolil nám, podívat se kolem sebe. Zebe mě pomýšlení na spád, do něhož zas naskočíme, až breberky z plic emigrují zpátky na netopýry. Zhlédli jsme film o krásné přírodě, velkých městech bez smogu, moři v Benátkách s delfíny, rodině u jednoho stolu, sounáležitosti, modlitbách celého světa za tu stejnou věc, lidskosti v lidech, písničky. Není nutno pěnou celičkým národem. A já mám jen strach, jestli, až to skončí, na něj nezapomeneme.

autor: Krycjménoxeniaaarabela

Jak nás apokalyptické filmy připravily na apokalypsu

Filmoví producenti nás připravili na ledacos. Ukázali nám, co se mohlo stát při konci světa v roce 2012, kdyby asteroid narazil do Země, jak by probíhaly extrémní změny teplot způsobené globálním oteplováním, anebo jak by se naše populace nakazila neznámým virem. Avšak nechali nás věřit, že většinou je zde někdo, kdo nás zachrání. Stejně jako Brad Pitt ve Světové válce Z anebo Will Smith při Dnu nezávislosti. Dokázali nás ale připravit na podobnou situaci bez těchto záchranářů?

Dle mého názoru film, který nejvíce vystihuje dnešní situaci, je horor Přenašeči (2009). NA ČSFD má pouze 59% a jediné zhlédnutí traileru vám připadá jako zpráva z ministerstva zdravotnictví. Berte to samozřejmě s nadsázkou, hláška „stejně všichni umřeme“ mi nepřijde v těchto dnech úplně povzbuzující. Ovšem citáty jako „nesahejte na nic, co nebylo vydezinfikované“, „nejezděte do zalidněných oblastí“, „vyhýbejte se kontaktu s cizími lidmi“ a „virus přežívá na povrchu až několik hodin“ mi přijdou velice trefné. A to jsem ani nezmínil, že protagonisté filmu dýchají přes respirátor.

Většina těchto filmů, kde je náhoda zázrakem lidstva, bývá docela trefných i přes fakt, že jsou zcela fiktivní. Kdyby se ze zombie hororů odstranila krvelačná monstra a přidalo se více karantény, máme zde pěkný snímek podobný našemu životu během posledního měsíce a půl. Prázdná města, ještě prázdnější obchody, uzavřené podniky a nejistota ve vzduchu.

Tato kinematografie nám také ukázala, že ten, kdo má nejvíce zásob, má nejvyšší šanci na přežití. V apokalyptických filmech nikdy nechybí scéna, kde se skupinka s hlavními hrdinou či hrdinkou vypraví do vybilého supermarketu, aby hledali jídlo, léky a tak podobně. Náš národ to vzal až moc do slova. I přesto, že venku neřadí nemrtví nebo jiné nestvůry, tak naše obchody bývaly na začátku karantény podobně prázdné. Většina regálů s hygienickými potřebami či trvanlivými produkty zela prázdnotou, ale spousta našich spoluobčanů chodili v klidu spát, jelikož měli zásoby toaletního papíru minimálně na 8 let dopředu.

Nesmíme opomenout ani záběry, kde hlavní postava kráčí skrz liduprázdné město. Když jsem procházel náměstím Přemysla Otakara II., tak jsem si připadal jako Cillian Murphy v zombie hororu 28 dní poté (2002), kde naši jednou společností bylo šustění igelitového pytlíku unášeného větrem. On akorát neměl roušku, tím pádem se nemusel strachovat jako já, že narazí do značky nebo sloupu přes zamžené brýle.

Nezbývá nám nic jiného, než sedět doma a doufat, že se venku nebudou prohánět zombíci, ale jen zmatení spoluobčané čekající na další vládní nařízení. A kdo ví, možná se o roce 2020 bude psát v učebnicích dějepisu a my budeme našim budoucím dětem vyprávět, jak jsme úspěšně přežili pandemii nemoci nesoucí název COVID-19.

text: Matyáš Melišek

Tyranie aneb 20 lekcí z 20. století

Karanténa s námi dělá divy. Nejen, že jsem díky ní dočetl zbývající knížky k maturitě, dokonce jsem sáhnul i po jedné nepovinné. Udělal jsem ale dobře. Byla jí totiž tenká publikace od amerického novináře a historika Timothy Snydera, ve které ukazuje, že po naivním období Fukuyamova „konce dějin“ možná opět směřujeme k tomu, co už dávno vnímáme jako přežitek – k tyranii.

Ve dvaceti kapitolách s naléhavými názvy jako *Vykroč z řady* nebo *Varuj se státu jedné strany* vyzývá novinář k obecné angažovanosti a zájmu o věci veřejné. Na dvaceti konkrétních událostech z 20. století demonstrovuje, jak nastupují tři tyranské režimy – nacismu, fašismu a komunismu – předcházela obecná naivita, víra v to, že instituce se ochrání samy a že v takto pokročilé společnosti přece není reálné, aby se předvolební sliby šiléných autoritářů proměnily v realitu.

Podobnou duševní pohodlnost nejspíš kolem sebe vidí autor i dnes. A podobné výkřiky pravděpodobně slyší z úst státníků, včetně svého vlastního prezidenta. Ne náhodou totiž vyšla kniha v roce 2017, rok po volbách hlavního muže Ameriky. Často v knize porovnává chování Trumpa v předvolební kampani s projevy Hitlera nebo Stalina a vidí u něj stejné triky. Například, když při projevu zařikává „lid si to žádá“, když hlásá radikální záměr o postavení zdi proti lidem z cizí země, nebo když při projevu vyzývá své fanoušky, aby v davu našli odpůrce a vyvedli je. Občas si až člověk říká, že to Snyder přehání a schválně zachází za hranu, jako by chtěl člověka donutit ke kritickému myšlení a nepoddajnosti už při samotné četbě.

A jako by 18. kapitolu psal právě pro aktuální situaci, protože její jméno zní: *Když nastane, co bylo nemyslitelné, zachovej klid*. V ní zdůrazňuje správné vyhodnocení nebezpečí, promyšlení, zda je postup vlády relevantní. Moderní tyranie totiž stojí na manipulaci se strachem. Předcházející kapitolu zase uvozuje slovy: „Pojmy krize a výjimečný stav mohou být fatální – dávej na ně pozor.“ Mimochodem, věděli jste, že právě vyhlášením nouzového stavu začala v roce 1933 krutovláda Hitlera? Jako záminka mu posloužil legendární požár Říšského sněmu a stav byl zrušen až po konci války.

Snyder ale nezůstává jen u zprofanovaných hesel „krépké demokracie“ a marného lamentování nad situací ve světě. Představuje návod. Čtenáře vyzývá k morálce v každodenních činech a k pozornosti. „Neustálá obzřetnost je cena za svobodu“, píše. Klade důraz na spolupráci s lidmi z cizích zemí, protože právě izolace je ideální vlastností státu pro vznik autoritářství. Také musíme pochopit, že teorie věč-

nosti a nevyhnutelnosti, která na konci milénia předpovídala už jen postupující globalizaci a kultivování demokracie, je již dávno přežitkem. A především nezapomínat, že znalost historie je nutným předpokladem k tomu, abychom jí mohli porozumět a dále ji utvářet, a ne pouze opakovat.

text: Lukáš Hypša
foto: Natálie Malcová

Máš koronavirus? Tak to je v pohodě!

Fenomenální dokument V Síti již brzy nahradí jiný dokument od stejného autora. Režisér Vít Klusák tentokrát s Marikou Pechackovou totiž připravují nový dokument, ve kterém bude mít hlavní roli koronavirus.

Dokument by měl být o tom, jak se nemoc Covid-19 šířila u nás v Česku a jak jsme na ni my jako občané reagovali. „Začínáme točit dokumentární film o momentální situaci v zemi. Film o tom, že i solidarita může být nakažlivá. Interně tomu zatím říkáme virální film,“ uvedl Vít Klusák v polovině března na svém facebooku.

Už v březnu byl štáb složen z 6 lidí, kteří si nejdříve musejí sehnat ochranné pomůcky. Proto před tím, než vyrazili do terénu, shromažďovali materiál na natáčení. Sám Klusák na svém facebooku vyzval veřejnost, aby se stala spoluscénaristky a nasměrovala štáb tam, kde se děje něco podstatného nebo kde se formuluje nějaká změna.

„Hledáme lékaře, kteří jsou ochotni otevřeně mluvit a ukázat nám horečnaté přípravy na svých odděleních. Hledáme manželky, které dnem a nocí šijí roušky ze svatebních ubrusů. Hledáme vizionáře, kteří mají nápad, jak situaci řešit. Hledáme muzikanty, kteří hrají zbytku sídliště z balkonu. Hledáme příběhy, motivy, situace. Hledáme i to, co nedokážeme popsat ani předpovědět,“ zveřejnil dále na svém facebooku režisér Klusák.

Celé sesbírané svědectví o nevídané vlně solidarity a domácní svépomoci se stane podstatnou součástí celovečerního dokumentárního filmu. Jestli vzbudí stejný rozruch jako jeho předchůdce V Síti, o tom zatím můžeme jen spekulovat. Snad jen slavnou hlášku „Dvanáct? Tak to je v pohodě!“ brzy nahradí „Koronavirus? Tak to je v pohodě.“

text: Natálie Malcová

NOC KOSTELŮ

Tato neobvyčejná akce se každoročně koná na konci květnového měsíce. Výjimečná je právě tím, že kostely, které navštívíte, nabízejí bohatý a pestrý program. Díky programům jednotlivých církví můžete blíže poznat kulturu každé z nich. Můžete také lehce nasát různorodou atmosféru, která je pro ně typická a jedinečná.

Do tohoto projektu je každoročně zapojeno 1500 kostelů a modliteben po celé České republice. I přes nepřízeň aktuální situace by se měl letošní ročník přece jen uskutečnit, a to dvanáctého června. Aktuálně je přihlášeno 922 kostelů.

Abyste si dokázali lépe představit, jak může takový program probíhat, pokusím se Vám nastínit průběh této akce například v kostele Církve adventistů

sedmého dne, jehož jsem členkou a každoroční účastnicí.

Zpívání, navození přátelské atmosféry, možnost předání Božího doteku a boží přítomnosti, to je to, čemu u nás dáváme v rámci této akce přednost. Jsme parta obyčejných lidí, kteří vytvořili skupinu s názvem Za Světlem. Lidem, kteří se cítí opuštění a slabí, chceme zpěvem moderních křesťanských písní dodat sílu a povzbudit je, že i v dnešní době plné tmy a občas i beznaděje stále existuje nějaké to světlo, plamínek naděje – právě proto název Za Světlem.

Kromě hudby a zpívání se v našem programu také objevují malá zamyšlení a inspirující příběhy, ze kterých si každý může odnést nějakou povzbuzující myšlenku, která ho osloví. Dále program

provází vstup humanitární organizace Adra, která prezentuje pomoc druhým v mnoha odvětvích.

Největší odměnou celého programu jsou úsměvy diváků, v jejichž obličejích se projevuje radost, oddechnutí a k tomu takové pozastavení v rychlém tempu dnešní doby. S přibývajícím rokem se přichází podívat čím dál více lidí a díky tomu si uvědomujeme, že veškerý program, ať už se uskutečňuje v jakémkoliv kostele, má obrovský smysl. Má smysl zpívat, navzájem se povzbuzovat slovy útěchy, ať už ve formě písní nebo příběhů. Jsem velmi vděčná, že se tato akce v České republice ujala a koná se už po dobu 11 let.

text: Magdaléna Hanzalová
foto: Luda Kysela

Jak vypadá den novináře v terénu? Aneb klid ještě před karanténou

Všechno se točí jen kolem karantény a koronaviru. Uvědomujeme si ale, jak moc velkou práci s tím mají novináři? Přece jenom novináři si za pár posledních měsíců nohy na stůl se skleničkou vína v ruce určitě nedali. Informace se na ně hrnou ze všech stran a lidé chtějí vědět, jak se věci mají. To není lehký úkol. Zvláště ne pro ty novináře v terénu.

Jak ale takový den novináře v terénu vypadá? Pokud jste četli minulá dvě čísla, asi víte, co je to soutěž Hledá se novinář. Jen pro rekapitulaci Hledá se novinář je soutěž, kterou uspořádal Člověk v tísni. Skládala se ze dvou víkendových vzdělávacích workshopů a po nich bylo

vybráno devět postupujících účastníků do soutěžních kol. No, a mezi nimi jsem se nějakým zázrakem ocitla i já. Nás devět bylo rozděleno do skupinek a každá skupinka ještě před tím, než vypukla karanténa, byla poslána do jiného kouta naší republiky. A tak jsem i přes svoji nulovou motivaci vstala v půl čtvrté ráno a nasedla na vlak. O pár hodin později jsem se ocitla v obci Nový Hrádek kousek od polských hranic, kde na nás čekal úkol.

Naším úkolem bylo natočit reportáž o nově vznikající rozhledně, která se v této vesničce staví. K dispozici jsme měli ale jen vlastní vybavení, kreativitu a k tomu ještě časové omezení.

Nikdy by mě nenapadlo, jak náročný úkol to může být. Po chvíli rešerší a rozhovoru se starostou nastal první zádrhel. Chtěli jsme do reportáže dát i místní respondenty, jenže po zjištění, že obec má dohromady tak 700 obyvatel s věkovým průměrem 80 plus zavřených doma, jsme plán přehodnotili. Rychle jsme natáčeli ilustrační záběry, pobíhali kolem rozhledny a dělali živé vstupy, což taky nebylo úplně ideální, když vítr foukal rychlostí 120 kilometrů za hodinu. A nakonec jsem si vyzkoušela, jaké je to být novinářka v terénu, a to doslova v terénu. Tím doslova myslím zabořená v bahně až po kolena.

Následovalo zbesilé střihání natočených záběrů a práce pod časovým tlakem. Všichni tři jsme byli ve stresu a podepisoval se na nás i spánkový deficit. Nakonec jsme přesně na minutu reportáž odevzdali a mohli si vydechnout.

K tomu ještě celá soutěž probíhá formou reality show. Představte si, že celý den kolem vás běhá natáčecí štáb a každé vaše slovo má nahrané. Nikdy v životě jsem si snad nedávala takový pozor na to, co říkám, jak tenkrát. Ale po pár hodinách si člověk zvykne.

A jak to všechno dopadlo? Výsledek ještě nevíme, karanténa přerušila další natáčecí dny. Avšak až se svět zase uklidní, tak porota s Jindřichem Šidlem v čele rozhodne o tom, kdo z nás devíti vypadne. Upřímně si žádné naděje na postup nedělám, bylo tam spoustu šikovných a nadaných budoucích novinářů a já po zjištění, jaké to opravdu je, být novinářem v terénu, přehodnocuji svoje budoucí plány.

Když se na to ale dívám zpětně, tak to byla určitě velká zkušenost, které si moc vážím. Proto bych vám, čtenářům, které zajímají média, soutěž Hledá se novinář určitě doporučila!

text: Natálie Malcová
foto: Hledá se novinář

JAKO ZA TOTÁČKU

Jak jsme se nechali uvěznit mezi čtyřmi stěnami a zároveň si zachovali větší svobodu než „za totáče“, aneb co všechno jsme získali a nevážíme si toho.

Česká republika jednala po vyhlášení nouzového stavu okamžitě a striktně. Jak víme z minulosti, s rychlými opatřeními neměla nikdy problém. Zároveň se nikdy nezapomněla tvářit, jako kdyby dělala vše pro blaho svých občanů, kteří občas dokáží být až zaslepeně loajální. Mysleli jsme si, že všechny velké katastrofy jsou za námi, stejně jako bolševická mentalita - v obojím jsme se mýlili. Nejen, že se zařazením roušky do všedního outfitu téměř nikdo neotálel, někteří šli ještě dál. Ve snaze zavděčit se došlo i na staré známé udávání a poštvávání se mezi sebou. Do pár dnů jsme se navíc začali loučit i s myšlenkou na letní dovolenou v zahraničí.

Není to přitom tak dávno, co se pouze šťastlivci mohli jet vykoupat do tehdejší Jugoslávie. Při zpětném pohledu na tyto nesvobodné časy běhá mráz po zádech nejednomu z nás. Od konce "krátkého dvacátého" století se vnímání volnosti radikálně změnilo. Málokoho

by napadlo, že za pár let se před obchody opět budou stát fronty a hranice se uzavírají.

Některá opatření jsou odůvodněná, a dokonce je následují velikáni jako Spojené království. Jiná nařízení ale už tak radostná nejsou. Radikální omezení živnostníků a jejich podnikání, udatvácství a skreslené informace ze strant vlády, které se den co den mění, to vše jsme během března a dubna pociťovali.

Totalitní režim a jeho prostředky se mohou zdát být zastaralé a nenávratné. Žijeme přeci v moderním světě a dost se toho změnilo. Pravdou ale zůstává, že moc se může dostat do rukou nesprávným lidem kdykoliv. V Maďarsku to dokázal tamější premiér Orbán, kdy podle amerického deníku Washington Post „koronavirus zabil svou první demokracii“. Jeho kroky ve snaze ovládnout zemi zatím vycházejí bez větších problémů. Pod záminkou nouzového stavu v podstatě veškerou moc přenesl na sebe.

V kombinaci s ovládnutím drtivě většiny tavních médií se stává skutečným autoritářem. Do minulosti se vrátil mimo jiné i tím, že navrhl zákon, jenž by ve výsledku znemožňoval změnu pohlaví.

Uvědomme si tedy, co pro nás svoboda znamená a představuje. I přes to, že v době psaní tohoto textu nemůžeme chodit ven za stejných podmínek jako před pár měsíci, jsme ve výsledku svobodnější než za minulého režimu. Stále totiž můžeme projevovat své názory a politické postoje, přičemž kroky vlády jsou našetřeny kontrolou nezávislou justici. Ta naše svobody hlídá, několik nařízení už dokonce zrušila. Vzpomeňme si na své priority, až příště při face-timu s kamarády budeme nadávat na toho či onoho politika. V noci totiž usneme bez strachu a s čistým svědomím ve vlastní posteli. Nic podobného by za minulého režimu nepřipadlo u úvahy.

text: Karolína Mertlová

Zkažená mládež a fejkové prázdniny

Slyšela jsem názory, že v téhle koronavirové době se mají nejlépe studující, protože sedí doma a nemusí nic dělat. Mají zase prázdniny, povalečí jedni. Tak zaprvé, oni nemají na výběr. Za druhé žádné prázdniny nemají. Dostávají mnohonásobně víc úkolů, protože rodiče a škola mají strach, aby se náhodou v té karanténě nevlákali*y. Ale v izolaci platí stejné pravidlo jako „v reálném světě“ – když je požadavků moc, tak i věci, které by vám normálně nevadily, vás najednou odrazují. Ale hlavně že je ta chátka zaměstnaná a neulejvá se. Jako by mládež nepotřebovala nic jiného než příkazy. Jako by byla pro společnost i pro rodiče přítěž.

Mezitím se mladým nabaluje bezmoc z úkolů, ke kterým nebývá tak důkladný výklad jako ve škole, bezmoc z toho, že je někdo zaplavuje povinnostmi, že nemají čas na sebe, že nemůžou za kamarády* kamarádkami a probrat s nimi své starosti. Nemůžou za kulturou, za sportem nebo prostě vypadnout ven z bytu. Nemají soukromí, protože jim za zády sedí celé dny rodiče, kteří jsou na home office a od kterých si možná dokonce musí půjčovat notebook. Nemíjí ani šikana, ta se pouze přesunula na sociální síte.

Málokdo dokáže být natolik spontánní, aby mohl sedět jeden den ve škole a druhý den v pohodě před PC. Tím spíš, když na nás média každý den valí paniku ve stylu „všichni zemřeme“. Sami dospělí loví se-

bekontrolu ze dna své energie a silou vůle se snaží vypadat vyrovnaně, přestože taky nevědí, co se bude dít, co dělat, co se smí a nesmí, jak v práci, co babička, co pořad vařit atd. A víte co? Je to v pořádku. Je naprosto legitimní nechovat se jako stroj, který se bez otázek přizpůsobí. Jsme lidé a je normální, že panikaříme, bojíme se a máme chuť zalézt do postele a vylézt až na Vánoce. Přestaňme předstírat, že se nic neděje. Protože se děje.

Nouzový stav je pro všechny nápor na psychiku. Tím chci zároveň upozornit na častější hádky a domácí násilí, které jsou za zavřenými dveřmi natlakované jako papiňák. To, že o problémech nevíme a že nejsou ve statistikách nebo v novinách, neznamená, že neexistují. Místo toho v médiích najdeme vedle zpráv o zabijáckém viru rady, jak být co nejproduktivnější. Ignorujte to.

Milé náctileté, milí náctiletí, chtěla bych vám vzkázat, že je v pořádku nárokovat si vlastní soukromí, cítit se naštvané, smutné a/nebo neproduktivně. Nejde o to, být co nejvýkonnější, ale být pokud možno v pohodě. Vydržte, ale ne za každou cenu. Nebojte se říct si o pomoc, pokud máte trápení. Pro mládež do 25 let je určena například Linka bezpečí, kam můžete bezplatně zavolat (116 111) nebo napsat (pomoc@linkabezpeci.cz). Držte se!

text: Martina Mašková
foto: nevypustdusi.cz

NEVYPUSŤ DUŠI SEDM ZÁSAD ZDRAVÉ PSYCHOHYGIENY

1. PAMATUJ NA SVOU POHODU – UJISTI SE, ŽE MÁŠ DOSTATEK SPÁNKU, ČERSTVÉHO VZDUCHU A VYVÁŽENÉ STRAVY.
2. POHYBUJ SE – NAJDI SI NĚJAKOU FYZICKOU AKTIVITU, KTERÁ TĚ BAVÍ A PO KTERÉ JE TI DOBRĚ.
3. UDĚLEJ SI ČAS NA SVÉ MYŠLENKY A POCITY – KAŽDÝ DEN NA NĚJAKOU DOBU VYPNI POČÍTAČ, TELEFON A TELEVIZI.
4. BUĎ SOUČÁSTÍ SKUPINY – VĚNUJ ČAS LIDEM, SE KTERÝMI JE TI DOBRĚ.
5. MĚJ REALISTICKÁ OČEKÁVÁNÍ OD SVÝCH NÁLAD – VŠICHNI MÁME NĚKDY ŠPATNOU NÁLADU, KDY NEZVLÁDÁME BÝT POZITIVNÍ (POKUD MÁŠ ALE ŠPATNOU NÁLADU NĚKOLIK TÝDNŮ V KUSE, VYHLEDEJ POMOC).
6. NASTAV SI DOSAŽITELNÉ CÍLE – ZVOL SI CÍLE, KTERÉ TĚ MOTIVUJÍ, ALE NEPOHLCUJÍ.
7. BUĎ NA SEBE HODNÝ – POKUD JSI V TĚŽKÉ SITUACI, DÝCHEJ ZHLUBOKA A ZKUS K SOBĚ MLUVIT TAK, JAK BYS MLUVIL K DOBRÉMU PŘÍTELI.

#NEVYPUSTDUSI

Vedneměsíčník vychází za podpory:

Šéfredaktoři:
Daniel Jež
Andrea Matejič
Lukáš Hypša

Redaktoři:
Šárka Brunclíková
Magda Hanzalová
Dominik Machula
Natálie Malcová
Matyáš Melišek
Karolína Mertlová

Poradci:
Markéta Durchanová
Martina Mašková
Libor Staňek
Martin Volný
Petr Kuthan

ZAPOJ SE!

Nejen JSNS hledá novináře.

Náš tým je po celý rok otevřen všem pisálkům, básníkům, kreativcům,

jednoduše každému, kdo se nebojí odpoutat své básnické střevo ze řetězu!

Že jsi nic podobného nikdy nezkusil? Jsi začátečník? To byl kdysi každý z nás. Proto dobře víme, že začátky jsou nejtěžší a s radostí tě jimi provedeme. Stačí nám jen napsat na náš FB nebo email redakce@vednemesisnik.cz.

A nebo nejlépe **přijď na jednu z našich schůzek**, o kterých se včas dozvíš na našem facebooku.